

United In Christ

Randolf Dun

Dental E Almasiihu

Jannde 1.

lisaa – Neddo oo.

Tagoore nde lisaa jibinaa ndee ko renndo udditiingo, leñol ngol njiylotonoo koye mum en burngol leñol ngol fof. Be mbeltiima no feewi e wonde Bibbe Ibrahiima, leñol cubaado Alla. 'Ibraahiima woni baaba amen' (Yuuhanna 8:38). Be njoginoo ko njiyaagu mawngu e SamariyankooBe nde tawnoo be njiyri be ko be feccere bibbe leydi, yahuud en be ngoppi sariya Muusaa e sahaa jeytaare Baabilon. Hare mabbe ina mawni no feewi haa be njalta e laawol mabbe ngam hadde be wadde koyde mabbe e leydi SamariyankooBe. Occupanteeji Roomnaabe ceeraani e kala Yahuuda jokkondirdo e "been occupanteeji" ko "bakkodindo;" yeru, Matiyo, jom jawdi.

YahuudiyankooBe kadi ko sariyaaji haa burti. Ngam hebugo fodoore Allah be nuddini be don mari haaje timminki alkulal sariya, naa anniya tan. Yeru, Muusaa yamiri be yo be ndokku sappobal, be ndokka sappobal. Ngam hoolkisaade be ndokki sappobal kono be limtaani aawdi ledde ngam rokkude sappobal e sappobal tan.

Room ina dabbi e Yahuuda en yo njahdu e jolngo soldateebe fotde kiloomeeteer gooto. Nii woni Yahuuda en mbaadi maandeeji ngam hoolkisaade be njahraani doon. Siftor lisaa wiya so neddo doolii ma yahde kiloomeeteer gooto; yahdu e makko dido. (Matiyo 5:41).

E nder ngal pinal, Neddaagal, Almasiihu, Almasiihu ari. Yahuudu'en don nuddina to Almasiihu wari o wartiran laamu lesdi Isra'iila haa 'hakke mo Allah hokki' ngam laamu e teddungal. Almasiihu mabbe laatoto Laamiido Yahuudu'en, laamo bana Daawuda.

lisa ina heewi haalde e Farisa'en mawnikiniibe, yattoobe hoore mum en, yattoobe hoore mum en, ardiibe diine Yahuuda'en. Wadi sahaa gooto lisaa hollitii wonde ina jogii baali e nokkuuji goddi. Nii woni, ina wayi no lisaa ina haala leyyi goddi dii, kambe fof be ngonaa yahuud en.

E nder Yuhanna 10 Yeesu wi'i "Miin woni gaynaako mo'o, mi anndi baali am, be sube ngam laataago pukara'en maako, baali am boo anndi yam bana Baaba anndi yam, mi anndi Baaba, mi hokki yonki am ngam baali. Mi woodi baali feere di naa nder laynde baali. Mi doole mi wadda di boo. Daande woore nden, nden be don nana am." (Yuuhanna 10:14-16).

Ina winndaa e nder Esaaya 56:7-8 "suudu am ina wiyee suudu duwaawu wonande leyyi dii fof, Joomiraawo Alla, mooftudo Isra'iila'en riiwaabe bee, wiya: 'Mi moobtan wodbe kadi, ko wonaa been mooftube jooni bee' [sikke alaa ko annabaagal ko fayti e SamariyankooBe e SamariyankooBe been be njidaa."

E ngal doon jikku burdo toowde, mbele leñol yahuud en e ardiibe diineeji mum en ina mbaawi faamde walla hay so ina njogii heen miijo ko lisaa jannnginta koo? Ina wayi no won ko buri

heewde e almuɓbe makko burbe badaade. Yuhanna e almudɓe wocfɓe 6ee mbaawaano miijaade wonde lisaa ina waawi jogaade almudɓe wocfɓe tawa ko e yaasi fedde maɓɓe, seernaabe walla fedde tokosere.

Yuhanna wi'i: "Jaagordo, min ngi'i gorko don riiwa jinneeji bee innde ma, min donno hada mo, ngam o walaa nder amin. lisaa wi'i: "Taa had mo, sabu kala mo habaaki e maa, ko e maa" (Luuka 9:49-50).

Kono wonaa kala baɗɗo golle e innde lisaa woni e makko, sabu lisaa wi'i e nder Matiyo 7:21-23:

Naa kala bi'oowo kam: Joomiraawo, Joomiraawo, naatata Laamu asamaan, ammaa wadoowo yidde Baaba am gondo dow asamaan oo. Nyalnde man, duudɓe mbi'an yam: Jawmiraawo, Jawmiraawo, naa min annabi annabi bee innde maa, min don riiwa jinnaaji bee innde maa, min ngadi kaayeeffiji duudɗi? Ndeen mi wi'an be: Mi meedaa anndude on; Mbodee kam, onon wadoobe ko boni!

Anndugo kuugal maako woni sadaka ngam hakkeeji yimɓe fuu – Yahuudu'en, Gerek'en, Room'en, e Samariyanko'en 6e 6e 6eydaani – Yeesu du'i:

"Mi wanngini ma be hokkudaa yam nder duniyaaru, be laati maada, a hokki yam be, be dofti wolde ma, jooni be anndi ko hokkudaa yam fuu, diga maada iwdi, ngam mi hokki be wolde nde hokkudaa yam, be njabi duwaawu ngam duniyaaru, ammaa ngam be hokkudaa yam, ngam be ngonaa senndindirgo be bee goonga, "du'aawu am naa ngam mabbe tan." Mido ñaagii kadi been goonɗinbe kam e haala mabbe, [Kabaruuji beldi], mbele kambe fof be ngona gootum, Baaba, hono no ngonir-daa e am nii, no ngonir-daa e maa nii. Yoo de ngondu e men kadi mbele aduna oo ina goonɗina ko a nuli kam. Mi hokkii be teddungal ngal ndokkudaa kam ngal, mbele be ngona gootum hono no min ngoniri gootum nii: miin e mabbe, aan e am. Yoo be ngadde e ngootaagu timmungu ngam aduna o annda ko aan neldi mi, ada yidi be no njidirdaa mi nii." (Yuhanna 17:6-10; 17; 20-23).

Naamne

1. lisa jibinaa ko e pinal burngal yi'eede e njiyaagu leyyi fof di ngonaa diineeji mum en e leñol mum en.
T. ___ F. ___
2. lisa bana iwdi Daawuda wari ngam wartirgo Isra'iila nder laamu duuniyaaru.
T. ___ F. ___
3. Kuugal Yeesu woni hokkugo laawol ngam yimbe Yahuudu'en fuu, Samari'en e Yahuudu'en fuu mbaawata jokkitugo bee Allah.
T. ___ F. ___
4. Ko wadoobe yidde Alla tan naatata Asamaan.
T. ___ F. ___
5. Yeesu tori ngam nuddinbe mo e dowtaniibe mo bee Kabaaru Lobbo, Linjiila, be laatoo gootel, be kawta.
T. ___ F. ___

Jannde 2

Gooto Kerecee'en arande'en.

Caggal Pentekosta, Kerecee'en ngonni gootum nder Almasiihu, sikke alaa ko ngootaagu ngu Almasiihu haali nder du'aawu Almasiihu nder Yuhanna 17.

“Goondinbe fuu laati gootel nder bernde e hakkilo. Hay gooto wiyataa ko huunde woore nder jawdi maako woni jeyi maako, ammaa be donno renndina ko be mari fuu. E dow bawde mawde, nulaabe donno seeda ummitineeki Joomiraawo Yeesu, nden neddaaku mawdum donno dow mabbe fuu O fawi dum haa koyde nulaabe, o hokka dum kala mo haaje maako.” (Kuude Nelaabe 4:32-35).

Caggal mum caggal nde Yahuuda en heewbe ngoongdini, dooftii, en njiyii be ngonni ko e yidde hakkunde mabbe haa jooni:

“Goondinbe fuu be kawti, be mari ko woni fuu [Be kawti bana gootel nder Almasiihu e nder kawtal mabbe bee Allah e neddo]. Be don yeeda jawdi mabbe e jawdi mabbe, be don hokka kala mo mari haaje [yidde banndiraabe]. Nyalnde fuu be donno jokki hawtugo nder cuudi suudu dewal, be donno nyaama mburu nder suudu mabbe berde, ina njetta Alla ina keba moyyere yimbe fof.” (Kuude Nelaabe 2:44-47).

Kono wonaa noon tan wonata. Sibuu e nder dumunna juutdo, ma a taw e nder yonterejeji walla lebbi, ngootaagu fuddii ustaade no rewbe Kerecee'en (Yahuudiyankooobe) Gerek en njiytiraa nii. Ina gasa tawa ko be yahuud en kono be ngonaa Yahuuda, be ngonaa yahuud en haaloobe demngal Ebere.

“E oon sahaa nde almubbe bee beydotoo, Yahuuda'en Gerek en wonbe e mabbe ina ngulla e Yahuudu'en Ibraniiko'en, sabu rewbe mabbe ina njiyloo koye mum en e dokkal nguura ñalnde kala.” (Kuude Nelaabe 6:1).

Ngootaagu hakkunde yimbe ceertube ina sadi hebde e jogaade. Ko buri heewde e yimbe ina keewi yidde jikkondirde e wofbe so tawii won ko nanndi heen ; yeru, leñol, goongdingol politik walla diine, jawdi, doole walla darnde e nder renndo. E nder Korintu ngootaagu ustii, feccere wadii nde jikkondiral gootal natti wonde Almasiihu.

“Banndiraa6e am, wocf6e e galle Klowe hollirii kam wonde luural ina woodi hakkunde mon. Ko cfuum woni ko njicfmi wiyde: gooto e mon fof ina wiya: “Mi jeyi Pool”, walla “Mi jeyaa ko e Apolos”, walla “Mi jeyaa ko e Sefa” walla “Mi jeyaa ko e Almasiihu.” mbele on lootaama e innde Pool” (1 Korintu'en 1:11-13)?

Ngootaagu wonande wonbe e Almasiihu ina foti tuugnaade e Almasiihu, e maayde mum, e wirwirnde mum e ummital mum. Ngootaagu waawaa dañeede e miijooji e firooji.

Naamne

1. Doon e doon caggal Pentekosta, Kerecee'en fof ngoni ko e bernde wootere e hakkillaaji gooti ina kawri e Almasiihu.
T. ___ F. ___
2. Gidli mabbe Kerecee'en hollirtee ko e kawtal, e renndinde e njakkiraabe, e nyaamde, e nder duwaawu.
T. ___ F. ___
3. Caggal dumunna juutdo, Yahuuda en Gerek en, be ngonaa Hebrree en, haa teenji e rewbe jom suudu en, ina njoginoo teddungal seeda.
T. ___ F. ___
4. Kerecee'en Korintu'en feccaama wakkati hakkiilo mabbe don yabboo diga Almasiihu haa dow neddo jannginoowo be.
T. ___ F. ___
5. Ngootaagu woni nder Almasiihu - Maayde maako wirnaama e ummitineeki maako.
T. ___ F. ___

Jannde 3.

Ngootaagu e Ceertugol Firo.

Wartu e hitaande 76 caggal lisaa, yeewto-daa fartarjje jannginde mo keb-daa. A fuddii janngude Biibal lebbi 6. Ko buri teemedere almuudo potdo wonde hollirii ko buri heewde e mabbe ko curious tan kono 25 winnditii e kalaas. Be ummorii ko e kala fannu nguurndam. Mbele won heen e been ina poti yaltineede e jannde ngam anndude Alla e yidde mum?

Ko jannginoowo mabbe nganndudaa:

- Nelal linjiila ngal janngetee.
- Golle de neddo foti wadde ngam Alla wada be e nder Almasiihu e Eklesiya mum.
- Ko firti ko hawrude e jokkondirde e Almasiihu.

Haa timminorde jannde nden, fuu hokki hoore mabbe haa Almasiihu, be beydaama nder banndu maako. Mbele ebe ngondi e Almasiihu, e hakkunde mabbe, e Kerecee'en wofbe bee? OHO!

Caggal duubi seeda, gooto e almuube bee yidi hesditinde fedde nde, o hebiino e nder lebbi jeegom jannde ndee, o yubbini kawral. Be dabbiri ma yo a yeewtu e moobondiral ngal. No cikkirton won heen mbaawaano tawtoreede. Gooto maayi, goddo o waraama e juude laamuuji Room. Wonno ko haala fedde sabu paamondiral ceertungal e gede garooje dee.

- Gooto artiino e nguurndam mum booydam, ko wayi no homosexual-

- Gooto hollitii o jannginii miñiiko mo alaa ko waawi be cikkaani so ina waawi lummbaade dum noon be mberli ndiyam e dow makko ina mbiya dum lootgol.
- Didí ngariino e miijo wonde juude ceniije ina poti yetteede e Alla so ina njuula.
- Gooto seerti e debbo mum hay so tawii o wadaani hay huunde ngam bonnude aadi dewgal ngal.
- Gooto miiiii wonde alaa e sago hawrude e Banndu Almasiihu sabu waawde torra.
- Mobondiral keewngal yettii ñaamde Joomiraawo e nder yontere nde ko jiidaa e ñaldi Alet.

Mbele kambe fof be ngoni ko e hawrude e Almasiihu e nder jokkondiral mabbe hakkunde mabbe? Mbele won golle mabbe tuugiide e firooji keertiidi jokkondirdi e wodbe e nder banndu Almasiihu walla ko keewal miijooji tan? Hol no fedde ceertunde hono ndee waawirta heddaade e ngootaagu ?

Ngootaagu ina waawi hebtineede e dow gede kono wonaa janngingol miijooji walla firooji neddo. Janngirde ngonaa goonga no goonga woniri gede badnoode. Janngirde ko firooji paamondiral. Jamirooje nulaabe ina njibina - janngirde neddo ngonaa. E nder etaade neddo faamde janngirde deftere nde, o wadata ko firo tuugiido e mbaawka makko hakkille, gandal makko e yidde makko.

Pol jeertini mawbe Efesu, reenoobe daabaaji reenoobe dow bowdi [worbe jannginoobe ko lutndii jamirooje de Ruuhu] yidi halkugo dabbaaji, nder ummaatoore nuddinbe be don mari haaje, be fuddan noddaago yimbe haa hoore mabbe naa Almasiihu e banndu maako nuddinbe.

“Laatodee duroobe ekklessiya Allah, mo o soodi bee yiyam maako. Mi andi baawo mi dilli, bowdi ladde don nasta nder mon [bana no be don wada bana Masiihinko'en], be don yama baali mon ndaar no konngol moyyol!” (Kuude Nelaabe 20:28-31).

Pol yamiri Titus kadi “Ngam woodi yimbe duudbe be don yama, be don wolwa haalaaji meere, be don fooda, haa teeni bee yimbe ta'a'en [Yahuudu'en]. (Tiitus 1:10-11).

Piyeer yaltini jeertinaango wonande Kerecee'en fof.

“Wonno kadi annabaa6e fenaande e nder yim6e, hono no jannginoobe fenaande ngoni e nder mon nii. 6e [wolde ruuhu e firooji ma66e] ina naatna e nder sirlu fenaande halkoore, hay so ina njedda Joomiraacfo jom doole en coodcfo 6e [ina gasa tawa ko goongcfinal Gnostik en wonde lisaa wonaa necfcfo kono ko phantom atoning Hifting therefore halkaare dow ko'e mabbe. Heewbe tokkan laabi mabbe hersiniidi, be mbonna laawol goonga ngol, be'e [yidde malla ceede, bawde, e teddungal] jannginoobe be don naftora on bee haalaaji di be ngadi [firooji mabbe]” (2 Piyeer 2:1-3).

Naamne

1. Doon e doon caggal Pentekosta, Kerecee'en fof ngoni ko e bernde wootere e hakkillaaji gooti ina kawri e Almasiihu.
T. ___ F. ___
2. Gidli mabbe Kerecee'en hollirtee ko e kawtal, e renndinde e njakkiraabe, e nyaamde, e nder duwaawu.
T. ___ F. ___
3. Caggal dumunna juutdo, Yahuuda en Gerek en, be ngonaa Hebreew en, haa teenji e rewbe jom suudu en, ina njoginoo teddungal seeda.
T. ___ F. ___
4. Kerecee'en Korintu'en feccaama wakkati hakkiilo mabbe don yabboo diga Almasiihu haa dow neddo janninoowo be.
T. ___ F. ___
5. Ngootaagu woni nder Almasiihu - Maayde maako wirnaama e ummitineeki maako.
T. ___ F. ___

Jannde 4.

Laabi kuutorteedi e Firo Binndi.

Gede bana maayde, wirwirnde e ummitineeki ina mbaawi jabeede kono Kerecee'en ina poti annudde no foti firtirde binndi ko fayti e nuddinki, golle e laabi. Ko deedoo gede ngoni yoga e laabi kuutorteedi :

Keertinagol,yamiroore.

Kala golle toddaade ina njaltina golle godde dee kala.

Wala hoolo.

So Biibal ngal deyyii e huunde, ngal dabbaani, ngal hadaani golle. Ko dum wadi, ina addana neddo wadde denndaangal firooji e teskuyaaji laabtudi, badfi faayiida, ceertudi e ganndal e mbaawkaaji hakkille. Nii woni, miijooji ceertudi ina mbaawi wonde hakkunde wonbe e Almasiihu hay e nder dental gootal. Kono miijo neddo fotaani dooleede e goddo. De poti ko heddaade e firooji makko keertiidi.

Innde ina haani.

Inference ina dabbi naawoore. Inference necessary ina tabitina firo gollal walla laabi potfi e yamiroore Almasiihu, ina dabbi e Kerecee'en kala nokku e kala sahaa nde dooftotoo. Naamnal ngal noon wontata ko hol baawdo fellitde wodbe hol ko woni innde ina haani.

Innde.

Inference ko firo neddo e hoore mum ciimtol ko fayti e janningol, wonaa yamiroore.

Haaju.

Laabi walla golle de binndol deftere nde yamiraaka walla hadaani laabtude, ina njiytee ina njabaa e huutoraade won e yamiroore deftere nde laabtunde.

Sappinol.

Yeruuji nder deftere nde'e don holla kuude neddo malla moobgal Masihiŋko'en ko buri duudugo nder nokkuure woore naa kuude duniyaaru fuu. Won e yeruuji ina luurdi e janngingol keeriido ngol ilnaaka.

Kerecee'en don mari haaje huuwtinirgo laabi di'i ngam fassirugo defte de'e, be don yama dow maanaa wolde:

- a. Yeewto denndaangal binndi jowitiidi e laabi walla gollal.
- b. Anndinde so tawii goongfinal, laabi, walla gollal ina laabti. So tawii noon ko noon, denndaangal goongdingol, laabi, walla golle godde jowitiide e maggal ina njaltina. Yeru, Alla hollitii sifaa ledde potde huutoreede ngam mahde laana kaa. Nii woni, ledde keddiide dee fof njaltinaa. Alla deyyaani. O wonnoo ko keeriido.
- c. So tawii alaa ko haalaa e haala kaa, Biibal ngal ina deyyi, ndeen cube laabtude e baawde ina ngoodi. Yeru, Pool ina waawi subaade yahde laana ndiwoowa, yahde walla yahde e laana ndiwoowa haa Maseduwaan. O subii ko yahde laana.
- d. Hiisaade yeruuji ngam anndude so tawii ina njaba walla ina paamnina huunde todfaande.
  - i. So dum wadii, wonaa yeru foti reweede kono ko yamiroore.
  - ii. So tawii nde jokkondirtaa e yamiroore walla nde firtaani, yimbe walla dente ina njogii feere so ina njokka walla ina ngoppa rewde yeru. Yeru, moobondiral e dow koloñaal Suleymani.
- e. Kerecee'en fotaay luurdugo dow wolde e firooji maaje.
- f. E faamde laabi kuutorteedi ngam firtude binndi neddo ina waawi jaabaade naamne jowitiide e fedde nde e nder suudu 76. Yeru, konngol Engele njillu nde Biibal King James firtaa firti ko -yahde to neddo ngam anndude so tawii be ngoni ko e haajuuji. So tawii ko noon, toppito haajuuji mabbe. Wonaa hannde maanaa jogaade neddo dow ngam nyaamde e jokkondirde.

Ragare

So tawii won ko laabti, ndeen noon Kerecee'en fof e kala nokku, e kala sahaa e nder pine e renndooji ceertudi ina poti dooftaade. Alla haalii. Neddo ina foti dooftaade. So tawii huunde laabtaani ndeen ñaawirdi laabtudi e kuubtodindi ina njabee kono di ndartinaani wodbe.

Naamne

1. Doon e doon caggal Pentekosta, Kerecee'en fof ngoni ko e bernde wootere e hakkillaaji gooti ina kawri e Almasiihu.
T. ___ F. ___

2. Gidli mabbe Kerecee'en hollirtee ko e kawtal, e renndinde e njakkiraabe, e nyaamde, e nder duwaawu.
T. ___ F. ___
3. Caggal dumunna juutdo, Yahuuda en Gerek en, be ngonaa Hebreew en, haa teenji e rewbe jom suudu en, ina njoginoo teddungal seeda.
T. ___ F. ___
4. Kerecee'en Korintu'en feccaama wakkati hakkiilo mabbe don yabboo diga Almasiihu haa dow neddo janninoowo be.
T. ___ F. ___
5. Ngootaagu woni nder Almasiihu - Maayde maako wirnaama e ummitineeki maako.
T. ___ F. ___

Jannde 5

Linjiila oo

So neddo ina haalda e Linjiila hol ko o haaldata?

- a. Linjiilaaji nayi - Matiyo, Marku, Luka e Yuhanna.
- b. Alkawal Kesal fuu.
- c. Deftere Alkawal Kesal e Alkawal Kesal fuu.

Linjiila woni Kabaaru beldo wonde Alla arii e leydi he e banndu neddo hono no neddo nii, o rokki nguurndam makko dam alaa bakkaat, ko kanko tan woni sadak jabaado e Baaba ngam yaafuya bakkatuuji neddo. Nii woni, Linjiila wonnoo, ko nguurndam lisaa, maayde mum, wirwirnde mum, ummital mum, e yahdu mum e dow asamaan – sadak njuumri – ko huunde daartol hoolkisaande.

Linjiila wonaa miijo, wonaa jande, wonaa njuubbudi filosof moraal walla ruuhu, hay miijo goondinal, tuubugol, lootgol, yaafuya bakkatuuji, jabbugol, Ruuhu Ceniido, e nguurndam haa abada.

Linjiila nden woni kabaaru beldo mo Yeesu tammi nulaabe maako janngina nde o wi'i be "Njehee nder duniyaaru fuu, waajoo [waajo] Linjiila" (Marku 16:16). Ko cfuum Pool waaji nde o waaji 'Almasiihu leggal bardugal' (1 Korintu'en 1).

Eklesiya Almasiihu sosaado dow leydi ko huunde wootere, anniya e doosgal; ko dum woni kala yimbe wonbe e kala nokku ina mbiya ina ngoongdini Almasiihu, ina dooftoo mo e kala ko ina tuuba e dowanagol Linjiila.

Kerecee'en kala yonta fuu bee jannguki wakkati fuu don mawna e don mawna nder andal mabbe e faamugo yidde Allah ko dum wadi be acca goddi firooji arandeeji, majjere, e nuddinki di be janngini ko adii.

Janjeeji, diineeji, doosde, e firooji fof ina kada ngootaagu nde tawnoo ngootaagu ina hebee e maayde Almasiihu, e wirwirnde mum, e ummital mum, wonaa e goongɗinal e janngirde.

Naamne

1. Linjiila ko...
  - a. ___ Janje lisaa e nelaabe mum
  - b. ___ Jamirooje e fodoore lisaa laabtude
  - c. ___ lisaa maayi, wirnaa, ummiima e yanaande
2. Goondinki, tuubugo, e dwtanaago Linjiila don hokka Allah laawol wadugo goddo nder Almasiihu.
T. ___ F. ___
3. Ekklessiya Almasiihu darni dow duniyaaru dum tagdi, banndu yimbe, naa hukuuma malla mahdi.
T. ___ F. ___
4. Kerecee'en bee jannguki wakkati fuu maa mawnu e mawnugo nder anndal mabbe e faamugo yidde Allah ko dum waddata mabbe accugo janngirde, miijooji, firooji e majjere.
T. ___ F. ___
5. Miijooji e firooji doole e dow wodbe ina ngadda feccere, ina hada ngootaagu.
T. ___ F. ___

Jannde 6.

Janjeeji e Janngirde.

Pol wi'i nder 1 Timote 6:2-4 "Janngin, tiidno dee gede. So neddo jannginii janngirde wodnde, nde jabaani konngudi Joomiraawo men lisaa-al-Masiihu e janngingol ngol yahdata e dewal, o mawnintoo, o faamataa hay huunde." Nii woni, nulaabe bee mbayli Kabaaru Lobbo [kisndam] e no be mawnirta e nanndi e Alla e wuurde nguurndam sadakeeji mabbe (doctrines) ina paamnina no Kerecee'en poti wuurde no Alla jabiri.

Janje laabnde - janngingol yahoowo e dewal Alla.

"O [reenoobe, reenoobe, mawbe, yeewoobe] ina poti jogaade tiidnaare e Linjiila Almasiihu koolaado no o janngirtee nii, mbele omo waawa sembinde wodbe [waawbe rokkude janje] e janngirde laabtude, goondinde, goondinde e haala Alla, o yedda luutndiibe dum." (Tiitus 1:9)

Titus 2:1-10 – "Aan Titus, ada foti jannginde ko yahdi e janje laabnde." [Ndeen Pool limtii ko Titus foti jannginde.

Janngin - worbe mawbe yo ngon.

- Tempere, hakkille laabdo,

- Fotde teddineede, teddufo, teddufo,
- Jogiido hoore mum, buubfo, .
- Sokla e goondinal e yidde,
- Muñal, muñal, .

Janngin - rewbe mawbe to...

- Woto teddin e no be nguurdi - teddin e jikkuuji, .
- Woto ngona yattoobe, yattoobe, .
- Woto yatto diine keewfo - maccube diine keewfo.
- Janngin ko moyyi.
- Janngin rewbe tokosbe bee yidde worbe mum en e sukaabe mum en, ngona joom en hakkillaaji mum en e laabal, ngonaa hakkillaaji, dogoobe, ngonaa jom en hakkillaaji - golloobe e galle, ngonaa moyyube, moyyube e teddinde worbe mum en -ngam hay gooto bonnataa konngol ngol. Hoto mbaftu e anniya ko o jabaani.

Hirjino sukaabe worbe ngam be ngona jom en hakkillaaji, be ngona yeru, be ngona yeru, be ngona golloobe moyyube, e nder janngingol maa, be kolla nuundal, teddungal, tiidnaare, be ngona haala laabka ka waawataa ñaaweede, mbele gaño maa ina hersa, tawa alaa ko boni e men.

Janngin maccube yo be doofto joom mum en e kala huunde, eto weltinde e wasde haaldude e mabbe, woto wujjude walla wujjude, e hoolaade haa timma ngam janngugol ko fayti e Dandoowo men ina weltina.

Pol yamiri Timote “Kala wonbe les njiimaandi maccube, yo be laara joomiraawo mabbe no foti teddineego, ngam innde Allah e janngirde maako waasa hulbineede tiidno dee gede.” (1 Timote 6:1-3).

Golle Kerecee'en ina poti hollirde sifaa Alla mbele innde Alla ina ustoo. Ndeedoo feere ina jogori huutoreede e jokkondiral e gollotoobe e wodbe jogiibe laamu.

Janngugol ngol moyyaani, ngol addanta ko majjere.

“Kala jannginoowo huunde seertunde e ko Pool yeewti e defte gadiide dee, ko mawnikinaare ina hollita mido jogii jaabawuuli laabtudi fof. Ada foti jabde e am, ina ñakki faamde. Hono neddo oo ina jogii yidde nde sellaani ngam yattaade maanaa konngudi hakkillaaji ina mbonna, ebe mbayli balli mum en e goonga, e mabbe, hollirde dewal Alla ko laawol tan ngam wontude aldube. (1 Timote 6:3-5).

E nder 1 Timote 1:8-11 Pol limtii gede luurondirde e janngirde laabde “Jooni en nganndii wonde sariya ina moyyi, so neddo huutoriima dum no haanirta nii, tawa ina faami dum, wonde sariya oo rokkaaka wonande goonjinbe, kono wonande be ngonaa gootum e be dooftaaki, wonande

be ngonaa gootum e be ngonaa bakkodinbe, wonande be ngonaa gootum e be ngonaa juulbe, be ngonaa laabbe, be ngonaa juulbe, be ngonaa juulbe yummiraabe, ngam waroobe, e jom en njurum en, e worbe jom en njurum en, e maccube, e fenaande, e fenaande, e kala ko luutndii janje laabnde, ko nanndi e Linjiila teddufo mo Alla barkinaado oo halfinaa mi.”

2 Piyeer 2:1- “Kono annabaabe fenaande ummiima e nder yimbe, hono no jannginoobe fenaande ngoni e nder mon nii, been jannginoobe fenaande ina naata e nder mon [cirkel mon, fedde mon] e fenaande halkoore, [firo halkoore subaande e hoore mum, nde ummotaako e tobbere Alla Jaagordo cooddo de.”

Roma'en 1:18-21 e aayeeji 28-32 – “Tikkere Allah don feeña diga asama dow kala ko laarani Alla e bonanndeeji yimbe be don yama goonga bee bonanndeeji mabbe ngam ko waawata anndeede dow Allah laab'dum haa mabbe ngam Allah wadi dum laab'dum haa mabbe ngam Allah tagi bawde maako tagoore ndee ina laabi, ina faamniree e ko wadi koo, haa yimbe ngalaa daliilu.... Yanti heen, nde tawnoo be cikkaani so ina foti jogaade ganndal Alla [yeew fit to acknowledge God], o rokki be hakkille bondo (debased) ngam wadde kala ko moyyi e The have ought bonannde, 6uu6ol, 6uu6ol e 6uu6ol, 6e ngoni ko e 6uu6ol, 6uu6ol, 6uu6ol, 6uu6ol, 6uu6ol, 6uu6ol, 6uu6ol 6uu6ol, 6uu6ol 6uu6ol yamiroore peewal wonde wadoobe hono deen gede ina poti maayde, be ngonaa tan e jokkude [gollaade] wadde dee gede tigi kono kadi be njabata ko wadoobe dum en bee.”

Naamne

1. Linjiila woni dow kisndam amma janngirde boodnde woni dow no nguurdam jabaama yeeso Allah.
T. ___ F. ___
2. Jannginoobe wonde miijooji mum en e firooji mum en ina poti reweede ngam wonde e fedde ina njuubbina hujjaaji baddi feccere.
T. ___ F. ___
3. Be ngonaa ceniidi e be ngonaa bonbe, be ngalaa diine, be ngalaa teddungal, fiyoobe baabiraabe e yummiraabe mum en, waroobe, jom en njurum, wadoobe jommbaajo, maccube, fenaande, e fenaande, ko golle luurondirde e janngingol laabtungol.
T. ___ F. ___
4. Jannginoobe fenaande hawtaade e duroobe eklesiyaaaji, mawbe, reenoobe ko jannginoobe ko ummotaako e Alla.
T. ___ F. ___
5. Tikkere Alla ina woni e dow been be keewi endam, luural fenaande e bonanndeeji.
T. ___ F. ___

Jannde 7.

Ceerndagol Linjiila e Janje.

Janngirde Almasiihu e nulaabe maako naaay linjiila ammaa dum firo Linjiila bee no be don nder Almasiihu don nguurda, mawna, e mawna nder tagdi Allah, bana maako. Janngirde mabbe ngonaa gede kewde, ko goonga, kono ko haalaaji teskindi baawdi yeewteede e firteede e ciimtol e teskuyaaji baawdi seertude e ganndal e hakkille neddo. Firooji neddo gooto ko keertiidi, di ndartinaani wodbe.

Ina gasa tawa yeru gondo les oo ina wallita e laabtinde ko seerndi goonga e miijo.

Otooji didinjillondira e nokku do laawol ngol rewata. Seedeji didi ina ngoodi gooto caggal oto kala. Seede A, caggal oto A, wiyi lampa kaa ko baleewa ko dum wadi oto B dogi lampa kaa. Seede B, caggal oto B, wiyi lampa kaa ko baleewa ko dum wadi oto A dogi lampa kaa.

Hol ko woni goonga e firooji walla teskuyaaji ?

Gonga.

1. Otooji didi ina ngonnoo heen.
2. Aksidaa wadi toon.
3. Seedeji dido ngonnoo.
4. Ko doon lampa jolngo woni.

Firooji e Yeewndorde.

1. Seede A ina sikki lampa kaa ko baleewa wonande oto A, o wiyi lampa kaa ina foti wonde bodeewa wonande oto B.
2. Seede B ina sikki lampa kaa ko baleewa wonande oto B, o wiyi lampa kaa ina foti wonde bodeewa wonande oto A.

E timminde goongdingol mabbe e teskuyaaji mabbe ina selli, caggal duum dabbude wonde alaa ciimtol godngol potngol wadeede, firo mabbe e teskuyaaji mabbe wonti teskuyaaji mabbe potdi.

Ragare.

Alaa luural e gede nay dee.

Waawde ko fayti e haalaaji mabbe e teskuyaaji mabbe.

- a. Gooto ina selli goddo o ina selli.
- b. Kambe dido fof be ngoongdini - lampa kaa ina balee banngreeji didi dii fof.
- c. Hay gooto e mabbe sellaani. Annoore ndee ina golla.

Tesko e miijo Feññinaande 21:8 “Kono hulbe, be ngoondinaani, be kadaani, e waroobe, e jeenoobe, e siynoobe, e rewoobe sanamuuji, e fenaande kala, gedal mabbe wonata ko e maayo buubngo e buubngo, ngo woni maayde didabere.” Ngoldoo konngol teentungol ina wayi no alaa ko acci e firo. Amma

Hol fenaande? Gooto e fenaande nde tuubaaka walla wafta dum e fenaande ?

Hol ko woni murtudo? Baroowo goddo walla golloowo warde e nder bernde mum?
Hol been jeenoobe? Mo jokkondiri e goddo mo wonaa jom suudu mum walla mo wadata njeenaari ?

Firo fenaande, waroowo, e jeenoowo waylataa haala teentuka ka Feññaande 21. Kono kala dabboowo yoo gooto fof rew firo mum hol ko woni fenaande, warhoore, e jeenoowo, ko feccitiido. Roma'en 1:32 wi'i "hay so be anndi umroore Allah peewal nde wadoobe bana ni'i foti maayde, be don jokki tan [Greek prássontes Strong's meaning practices continuously] wadugo kuuje de'e, ammaa be don njaba wadoobe dum."

Alla ina anndi bernde, maa ñaaw ko foti no miijooji neddo. Neddo waawaa subaade mo woni kala ina jokkondiri e Alla e Bibbe mum tuugnaade e miijo mum e firo mum. Neddo ina waawi ñaawde golle goddo kono, Alla ina anndi been wonbe e fedde mum.

Ko bonande burnde teentude wonande kala neddo, haa teenti noon e neddo mo nganndu-daa ko kañum woni hooreejo leydi walla ko kañum woni hooreejo leydi, so accude miijo mum ina waawi luulndaade.

Nde tawnoo linjiila ko goonga, woni; Almasiihu hokki hoore maako bana sadaka njuumri nden nde jangirde nulaabe woni goongaaji di don ilna, feerootiral hakkunde dido maa laabne nder tobbe jowi garooje.

- Nelal Linjiila ko bayyinaango Linjiila ko neddo jabata walla salii. Nii woni, goonginde goonga gooto (Almasiihu ko Joomiraawo) e dooftaade mo e tuubuubuye e golle goote (lootde e nder maayde Almasiihu) ko dum woni damal ngootaagu.
- Jangirde nulaabe naa dum goonga, bana no linjiila woniri, ammaa [inspired] firooji e limngal tuugnorgal dow linjiila.
- Janje [jangirde nulaabe] ina addana en wadde jeewte e kaaldigal [yeewtere], ngam ustude hakkille e ustude hakkille. Ina mawnina wonbe e Almasiihu, kono ko e mbaadi ndi neddo kala yellitotoo fawaade e keeriindi mum.
- Ceertugol ko fayti e janje ina waawi sahaa e sahaa fof wadde tiidnaare e fedde kono ko fenaande bonnde sikkude wonde nanondiral janje, janginde, ko kañum woni tuugnorgal fedde.
- Binndi Alkawal Kesal mbaawaa wonde damal ngootaagu. Ko e mabbe Almasiihu feeñnini. Kabaaru beldo, linjiila, woni damal kawtal. Ko dum yettaa e Aleksandere Kambel.

Naamne

1. Leggal bardugal Almasiihu, sadaka bakkaat lisaa, ko huunde hoolkisaande.
T. ___ F. ___

2. Nulaabe "janngirde ngonaa gefe kewde, ko goonga, kono ko haalaaji teskindi baawdi yeewteede e firteede e ciimtol e teskuyaaji.
T. ___ F. ___
3. Jokkude wafde bakkaat ina addana neddo maayde haa abada.
T. ___ F. ___
4. Miijo ardiibe ekklessiyaaji ko be pastoraaji, waajotoobe, mawbe, almaami walla paap, dum don yama.
T. ___ F. ___
5. Linjiila Almasiihu woni maayde Yeesu, wirneeki maako e ummitineeki maako, dum huunde nde waawataa jabeede walla salaade kono janngirde nulaabe ko firooji buubdi di waawataa yeewteede e yeewteede.
T. ___ F. ___

Jannde 8.

Muñal.

Ina foti wonde muñal, muñal, yurmeende, muñal e muñal e nder janngingol (janngugol) e miijo kono WONAA linjiila no Linjiila woniri laawol kisndam. Janngirde nulaabe don ilna dum laawol ngam ngeedam Allah bana be don anndina Kabaaru Lobbo haa "duniyaaru fuu." Kerecee'en fotaani woppude linjiila.

- Muñal dabbbaani neddo yo woppu goonga gooto.
- Miijooji keertiidi walla keertiidi ina poti holliteede e peeñcu ngam yeewtidde kono meedaa wafde jarribo fedde.
- Ngootaagu hebee tan dow nuddinki dow Yeesu woni Almasiihu e dwtanaago linjiila maako - maayde maako, wirwirnde maako, e ummitineeki maako – bee lummbaago nder maayde maako.
- Kerecee'en ina mbaawi seertude e gefe keewde kadi ina mbaawi wonde gooto.
- Nde neddo nder Almasiihu acci Almasiihu, o woppi hoolaare maako. O nattii wondude e Almasiihu.
- Dabbude miijo neddo yo wafte jarribo dental ina addana luural e feccere.

E hollirde miijo mum en (miijooji mum en) won e Kerecee'en, so tawii ko anniyaaji walla anniyaaji, ina nanndi e sikkitaare e nuundal e nuundal be be ceerti e mum en. Haalaaji bana 'goondinki am don laabi diga Bibel' malla 'Bibel don wi'a' don holla miijo goddo feere naa dum e holla jikku burdufo ganndal e faamde. Be njiyrata miijo mabbe ko 'binndi', banndiraawo mabbe wonaa. Dee doo konngudi ina dacca miijo wonde miñi mabbe ko majjere, wonaa jannginoowo ruuhu walla fenaande. Ina fota e 'haalde ko boni e'. Duum fotaani wonde. Nde hollirtaa yidde Alla. Fof nder Almasiihu woni maccube maako e liman'en maako ngam kuugal Allah. Hay gooto buraani goddo sabu hakkille, ganndal, faamde walla waawde haalde. Yidde banndiraabe ina foti jaaldude.

Naamne

6. Leggal bardugal Almasiihu, sadaka bakkaat lisaa, ko huunde hoolkisaande.
T. ___ F. ___
7. Nulaabe "janngirde ngonaa gefe kewde, ko goonga, kono ko haalaaji teskindi baawdi yeewteede e firteede e ciimtol e teskuyaaji.
T. ___ F. ___
8. Jokkude wafde bakkaat ina addana neddo maayde haa abada.
T. ___ F. ___
9. Miijo ardiibe ekklessiyaaji ko be pastoraaji, waajotoobe, mawbe, almaami walla paap, dum don yama.
T. ___ F. ___
10. Linjiila Almasiihu woni maayde Yeesu, wirneeki maako e ummitineeki maako, dum huunde nde waawataa jabeede walla salaade kono janngirde nulaabe ko firooji buubdi di waawataa yeewteede e yeewteede.
T. ___ F. ___

Jannde 9.

E nder Almasiihu e E nder kawtal hakkunde men.

“Mi hokki on ko mi he6i: Almasiihu maayi ngam hakkeeki men bana no Binndi dii mbinndi, o wirnaama, o ummitinaama nyalde tatabere bana no Binndi dii mbinndi” (1 Korintu’en 15:3-5). Tesko – e yahuud en “hono no binndol ngol holliri nii” firti ko Tanaka walla Alkuraan.

Ñalnde Pentekosta “be kebii konngol makko lootaama (mbadaama), be beydaama heen fotde ujunnaaje tati. Be ndarni koye mabbe e janngingol nulaabe e fedde, e feccude mburu e duwaawuuji. wonnoo ko e gootum, ina njogii gefe mum en fof.” (Kuude Nelaabe 2:41-44).

Tuubiiibe ngam salaago Yeesu bana Bii Allah, Almasiihu, Almasiihu, be don yama nder maayde Almasiihu, be besdaama nder banndu Almasiihu ngam Allah labbini be diga hakkeeki mabbe. Ko cfuum wacfi, 6e kawti e Almasiihu, 6e njokki e janngingol nulaabe ko adii nde bataakeeki goddi mbinndetee. Janngirde Nulaabe, janngirde, beydaaki hay huunde e goongaaji Kabaaru Lobbo, maayde e ummital Almasiihu. Janngirde mabbe de be njiylotoo dee ko e sifaaji kuubtodindi e keertiidi. Nii woni, janngirde nulaabe ina njanngina Kerecee’en no nguurdi ngam Almasiihu, mawnira, mawnira haa nanndi e Alla; yeru, yidde, yurmeende, muñal, moyyere, goonga, peewal, e goddum.

“...O fottini on nder banndu maako bee maayde, ngam o hokka on ceniidum, on walaa aybe [hakkeji ittaama], on don cemmbidina yeeso maako: TO on don jokki nder nuddinki, on don tiidi, on don yabboo dow tammunde Linjiila.” (Koloosiyankoobe 1:22-23).

“Mbele on nganndaa enen fuu, en lootaama nder Almasiihu, en lootaama nder maayde maako? Ngam maajum, en mbarnaama bee maako nder lootugo nder maayde, ngam bana Almasiihu ummitinaama diga maayde bee teddungal Baaba maako, enen boo en don yaha nder ngeedam kesum ummital hono makko.” (Roomnaabe 6:3-5).

“Taa kawta bee be ngoondinaay, ngam noy goongaaku hawti bee aybe, naa boo noye annoore hawti bee nibbere?” (2 Korintu'en 6:14).

“To en mbi'i en don kawta bee maako, en don yaha nder nibbere, en don fewna, en don huuwa goonga. Ammaa to en don yaha nder jayngol, bana no o woni nder jayngol, en don kawta bee maako, yiyam Biyiiko Yeesu labbina en diga hakkeji fuu. To en mbi'i en ngalaa hakke, en don fooda ko'e men, nden goonga'en don nder en O yaafii en hakkeji men, o labbini en diga hakkeji men fuu, en don wada mo fenaande, konngol maako walaa nder men.” (1 Yuhanna 1:6-10).

“D'aawu am [Almasiihu] naa ngam mabbe tan, mi don tori ngam nuddinbe yam bee haala mabbe [Kabaaru Lobbo], ngam be fuu be laatoo gootel, Baaba, bana no a woni nder am, bana no ngonirdaa nder maada. (Yuhanna 17:20-21).

lisa wi'i nder Matiyo 7:1, almuudo fotaay kiita banndiraawo maako. So tawii noon gooto saliima jokkondirde e goddo sabu ceertugol firooji won e janjeeji di ngonaa keertiidi, mbele omo yaha e annoore? So tawii o wonaa, hol no yiyam Almasiihu jogori jokkude labbinde mo? Ngam nulaado Yuhanna wi'i nder 1 Yuhanna 1:7 “Kono to en don yaha nder jayngol bana no o woniri nder jayngol, en don mari kawtal hakkunde men [naa tan be jabi en e faamu men], yiyam Biyiiko Yeesu labbina en diga hakkeji fuu.”

Ko Almasiihu tan waddata kawtal. Kanko woni Kabaaru Lobbo. Hay gooto warataa to Baaba so wonaa e lisaa, Almasiihu! Gooto woni “hawti bee Almasiihu nder maayde maako” bana non Kawtal woni nder Almasiihu – neddo on.

“To goddo wi'i: “Mi yidi Allah”, ammaa o yidaa banndiraawo maako, o fenaande, ngam mo yidaa banndiraawo maako mo yi'ata, waawataa yidugo Allah mo yi'ataa.” (1 Yuhanna 4:20).

Faandaare lisaa e gargol mum e aduna ko:

- nguurndam hakkunde yimbe tawa on mbaadaani bakkaat, .
- wonta sadak njuumri ngam ittude bakkaat e neddo,
- maayde e bakkatuuji men ndarnaadi e dow makko,
- ittude bakkaat e hoolaare e dooftaare nde neddo maayi e bakkaat, Ina wirnaa e maayde Almasiihu ina acca bakkatuuji mum en e been wadbe e dow leggal bardugal, Ina ummina tagoore ruuhuyankoore hesere nde Alla woppi bakkaatuuji bennudi, Ina wadee Alla e

nder banndu Almasiihu, Eklesiya mum, Laamu Alla e dow leydi, e nder yidde do command not of God's will', hirjinde e wadde golle moyye.

Naamne

1. Kerecee'en arande'en donno nder kawtal ngam...
  - a. ___ Kambe fuu be Yahuudu'en
  - b. ___ Kambe fof be njeyaa ko e leydi ngootiri
  - c. ___ Be njoginoo ko Almasiihu e ko nanndi heen fof
2. 3000 be ndarni ñalnde Pentekosta bee, maa be ndokke Alla cenifo mo alaa ko bonnata SO be
  - a. ___ Heddii to Urusaliima
  - b. ___ Heddii e goonjinde sariya Muusaa
  - c. ___ Jokkude hoolaare e Almasiihu e janggirde mum
3. Kerecee'en ina kawti e Almasiihu
  - a. ___ nde be njabi wonde lisaa ko Almasiihu, Bii Alla
  - b. ___ Nde be ngoppi nguurndam murtudam
  - c. ___ E maayde makko caggal nde be mbaraa e nder ndiyam
4. Jokkondiral e Alla e wonbe e Almasiihu ina dabbi goonjinal e Almasiihu e janggirde mum
T. ___ F. ___
5. Neddo waawataa yidugo Allah, yidaa wobbe fuu nder Almasiihu, banndiraabe mabbe
T. ___ F. ___

Jannde 10.

Re-Hawtugo bee Almasiihu.

Nulaado Pool hollitii wonde yimbe fof ina tampina e cadeele bakkaat, o wiya: "ngam yimbe fof mbadii bakkaat, be ñakkiraama teddungal Alla, be ngoongdinaama e moyyere makko, sabu rimdinde mo e nder Almasiihu lisaa, mo Alla rokki ngam yaafuya [yaafuya] e yiyam mum, ngam hebde dum e goondinal." (Roomnaajo 3:23-24).

Enen fof eden njogii won e sifaa bakkaat mo so en labbinaaka e yiyam Almasiihu, maa seerndu en e Joomiraawo men e Dandoowo men. Yaakubu hollitii cadeele men e jabde jarribaade o wiya "woto hay gooto wiy so o jarribaama, 'Ko Alla jarribaama mi,' sabu Alla waawaa jarribeede e ko boni, kadi kanko e hoore makko jarribaaka hay gooto. Kono kala neddo ina jarribee so tawii o jarribaama, o jarribaama e yidde makko. (Yaakuuba 1:13-15).

Ndeen seeda caggal duum o winndi: "... joofnirde dee gede ko maayde, kono jooni nde on rimdinaa e bakkaat, on ngontii maccube Alla, ko keb-don koo ina addana on laabal, joofnirde mum ko nguurndam haa abada. (Roomnaabe 6:21-23).

So tawii Kerecee'en nja6ii jarribaade, o artii e nguurndam makko gadano, caggal mum o yicfi Beydude 6amtaare e Alla, hol golle Alla 6amtata e makko? Mbele Alla ina dabbi tuubuubuye, jukkungo banndu, won e jukkungo kaalis, walla lootgol kadi? Mbele Biibal ina hadi laawol moyyitingol ngol Kerecee'en yattoo6e rewata e ngam moobondiral Kerecee'en nder nokkuure to neddo fotti bee Almasiihu, o hawti bee Almasiihu?

Laawol nanondiral ina foti fuddoraade e anndude ngonka neddo ka murtudo e yidde yaafnaade e nanondiral e Alla. Kono yidde tan yonaani; ina foti wonde waylo-waylo e jikku, e bernde, e hakkille, e nder neddo. Be poti ko humpitaade yidde mabbe yaafnaade e artirde e mo be njidi jokkondirde - Alla e neddo. Misaalu bidde majjudo oo e nder Luuka 15:11-32 ina fee6i ngam faamninde ngool laawol. Alla ina udditanii tuubu e nanondiral sahaa kala. Kono dum wonaa goonga e kala wiyoo6e ina ngondi e Almasiihu hay so tawii ko kambe poti yaafnaade no Almasiihu yaafniri be nii.

Bibbe Alla e nder duubi ina njogii cadeele bakkaat. Bibbe Isra'iila, Allah subi ngam waddugo Almasiihu, Almasiihu, nder duniyaaru fuu don yabboo dow maako, o don wadda ginol ruuhuwol bee dewal laambe sanamji lesdi man, ngam be don yabboo jokkirli mabbe bee maako bee maako. Kono kala nde be tuubi e bakkatuuji mabbe, e ruttaade e sanamuuji mabbe laambe fenaande, be ngarta e Yeehova e bernde tuubnde e tuubnde, Alla yaafnii.

Daawuuda, gorko caggal bernde Alla, ko yeru neddo baddo bakkaat e Alla e neddo fof nde o jenni, caggal duum o wari ngam yidde suudde bakkaat makko. Nde annabi Natan fotti bee Daawuuda, bernde Daawuuda, nder bernde maako, don yabbitoo, jikku maako wayli wi'ugo "mi wadi hakke dow Joomiraawo." O arti, o tuubii. Alla yaafiima.

Demas laati soobaajo Pool nder gootel nder jahaale maako nde o neldi salminaango maako haa ekklessiya Kolosi (Koloosi 4:14). Caggal mum Pool wiyi "Demas, sabu yidde aduna oo, woppii kam" (2 Timote 4:10). Deftere nde deyyi dow ngonka ruuhu Demas timmu6o.

Simon, siifoowo (maagiyanke) mo Samariya, etinooma soodde dokkal Alla. Piyeer e doole mum faamnini mo ngonka mum e bakkaat ina hollita; "Yoo kaalis maa halku e maa, sabu a sikkaani so ada waawi hebde dokkal Alla e kaalis! A alaa heen gedal, a alaa heen gedal, sabu bernde maa moyyaani e yeeso Alla too6anngge." Simon jaabi: "To'an am Joomiraawo, ngam koodume nder ko mbiidon koo, walaa hebugo am." (Kuude Nelaabe 8:20-24).

E nder 1 Korintiyankoobe 5 en njanngii ko fayti e banndiraawo Kerecee'en gondo e ngonka njurum, hay gooto e leyyi goddi di ngonaa juulbe mu6ataa. Pol wi'i almu6be Korintu'en be hokka mo haa Seydan ngam o annda o jaba hakke maako ngam ruuhu maako [yonki] hisna.

Ina foti laabtude wonde bakkaat fuddotoo ko e nder neddo, ina waawi wonde golle balliije ko wayi no njurum walla cadeele jikkuuji yidde wellitaare neddo ko wayi no kaalis walla anndinde.

E nder 2 Korintiyankoobe 2:6-9 Pol ina wondi e sunaare wonde Kerecee'en hokki mo Seydaane, mo tuubnoo, o nanaani o jabaama e Kerecee'en Korintiyankoobe "Jukkungo ngo ko buri

heewde e yimbe mbaafi e makko ngoo ina heddiinoo e makko. ko dum wadi, ngam tabitinde yidde maa e makko.”

Tuuba kowonaa waylo-waylo weeyo. Nduina addana neddo gollal, waylo-waylo ceertungo e hakkille neddo e nguurdam mum gila e wellitaare mum haa e jokkondiral ruuhuyankeewal e Alla.

Paul wiya “ .Sunaare Alla ina addana en tuubugol ngol addanta neddo hisnude, ngol accataa nimsa, kono sunaare aduna ina addana en maayde.” (2 Korintiyankoobe 7:9-11).

Yaakubu wi'i Masiihinjo'en "... njaafondiree hakkeeki mon, du'ondiree, ngam on cella. Du'aawu goongaajo woodi bawde mawde bana no dum huuwata. (Yaakubu 5:16).

Yuhanna, nulaado mawdo, winndi nder Wahyuuji 1 haa ekklessiyaaji Asiya o wi'i be, to be tuubaay Allah hoosan kuugal dow mabbe. Ina gasa tawa won heen ngoongdini no won heen hannde nii, so be kiswaama be kiswaama haa abada. Kono kisuugol ma66e ngol 6eydaaka sabu Yuhanna wiya 6e ina haani 6e tuuba, ngarta e Alla walla o itta lampa ma66e, 6uu6ol annoore e nguurdam.

So biddo Alla murtudo anndii ngonka mum bakkaat, o ruttitii e laawol mabbe bakkaat, o arti e laawol ngol Alla weltiniri, o ñaagii yaafuya Alla no feewi mbele omo waawa jokkondirde e makko e wonbe e Almasiihu, Alla ina yaafnoo.

Moftorde nokkuure nden fotay hoosa mo bana Almasiihu didabo hadi mo huuwugo bana maccudo Allah. Ngam moye so wonaa Almasiihu jogii baawde dow maccube mum? Be poti hawrude e Kerecee'en yattoobe, be mballa mo, be cemmbina mo ngam wurdugo bee goongaaku haa Allah. O artii, Alla yaafimaama kadi Alla ina daminii e makko wadde golle de Banndu nduu haani. Ardiibe e banndiraabe fotay laara mo bana mo walaa nafuuda malla bana mo be don mari haaje bana no be fuu wadi hakke, be tuubi, be ngarti wakkati feere nder ngeedam mabbe Masiihinjo'en koo nder jama'aare malla nder cuudi mabbe. Goonga, ekklessiya fuu doole wallugo banndiraawo wartugo, tuubugo, e jokkitol ngam o laatoo golloowo nder Laamu.

Naamne

11. Leggal bardugal Almasiihu, sadaka bakkaat lisaa, ko huunde hoolkisaande.

T. ___ F. ___

12. Nulaabe "janngirde ngonaa gede kewde, ko goonga, kono ko haalaaji teskindi baawdi yeewteede e firteede e ciimtol e teskuyaaji.

T. ___ F. ___

13. Jokkude wadde bakkaat ina addana neddo maayde haa abada.

T. ___ F. ___

14. Miijo ardiibe ekklessiyaaji ko be pastoraaji, waajotoobe, mawbe, almaami walla paap, dum don yama.

T. ___ F. ___

15. Linjiila Almasiihu woni maayde Yeesu, wirneeki maako e ummitineeki maako, dum huunde nde waawataa jabeede walla salaade kono janngirde nulaabe ko firooji buubdi di waawataa yeewteede e yeewteede.

T. ____ F. ____